

Vja = Voprosy jazykoznanija.

WS = Wiener Studien.

WZKM = Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes.

WZKS = Wiener Zeitschrift für die Kunde Südasiens und Archiv für indische Philosophie.

ZDA = Zeitschrift für deutsches Altertum und deutsche Literatur.

ZDMG = Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft.

ZPhon = Zeitschrift für Phonetik und allgemeine Sprachwissenschaft.

ZRPh = Zeitschrift für Romanische Philologie.

Poděkování

Studie vznikla pod záštitou grantu P406/12/0655 Grantové agentury České republiky.

Ondřej Šefčík & Václav Blažek

Ústav jazykovědy a baltistiky, FF MU

<sefcik@phil.muni.cz> & <blazek@phil.muni.cz>

Ronald Eric Emmerick (9.3. 1937, Sydney – 31.8. 2001, Hamburg)

Sedmdesátí pěti let by se letos dožil australský íránista, indolog a tibetanista R. E. Emmerick, jeden z nejlepších odborníků na chotanskou sačtinu. Emmerick začal se studii latiny, řečtiny, francouzštiny a němčiny na univerzitě v Sydney v letech 1955–1958, současně ale navštěvoval kurzy sanskrtu. Za diplomovou práci o morfologii mykénské řečtiny se zaměřením na texty v lineárním písmu B (rozluštěném teprve roku 1953!) získal v Sydney univerzitní medaili a od roku 1959 byl přijat jako *teaching fellow* na Katedru latiny. Četba íránistických prací od Harolda Baileyho (1899–1996) Emmericka ovlivnila do té míry, že se za ním vydal do Cambridge, a Baileyho chotanská sačtina se záhy stala i Emmerickovým celoživotním odborným tématem. V rámci íránických studií se ale věnoval i avestštině (1966c, 1967c, 1969a, 1971a), sogdijštině (1969d), chórezmijštině (1970d) a nakonec i perštině (1974b). Do portfolia středoasijských jazyků Emmerick zařadil kromě sanskrtu i gandhárský prákrť a především tibetštinu. Skvělou odbornou úroveň Emmerick vykazoval od samého začátku, kdy pod Baileyho vedením získal několik zvláštních ocenění za studie o sanskrtu (Bhaonarova medaile, Brothertonova cena, Rapsonovo stipendium) a v letech 1963–1965 dokončil MA a PhD studia uzavřená dizertací *Indo-Iranian Studies: Saka Grammar*. To již ale také od r. 1964 přednášel íránistická témata na SOAS (1964–1971), získal pozici *research fellow* na univerzitě v Cambridge (St. John's College, do r. 1967) a Bailey mu dočasně na dobu vlastního výzkumného volna předal výuku sanskrtu (1965–1966). Už jako fenomenální filolog vydal v pouhých 31 letech zásadní monografii *Saka Grammatical Studies* (1968) – věcně přitom nejde o pouhé rozšíření dizertace z r. 1965, ale o zcela nově přepracovaný text opřený o pečlivé textové analýzy chotanosackých textů z různých období a hlavně o nejrozsáhlejší a nejlépe dochovaný text staré fáze chotanské sačtiny, který je v angličtině znám jako *The Book of Zambasta*. Knihu Emmerick studoval společně s Baileyem a oproti staršímu dílu Leumanna už oba měli k dispozici fotoedici moskevské sbírky od manželů Vorobjev-Děsjatovských z r. 1965. Emmerick rukopisný text analyzoval v několika článcích (např. 1966a) a recenzoval nejen tento korpus, ale v 1969c i Baileyho rozsáhlou lexikální práci *Prolexis to the Book of Zambasta* z r. 1967; navíc stačil vydat i edici samotného rukopisu s překladem do angličtiny (1968a) a je téměř s podivem, že uprostřed všech těchto činností našel čas na založení rodiny. S manželkou a se třemi dětmi nakonec zakotvil v Hamburku.

Řada cenných informací o starém Chotanu byla k dispozici v tibetských rukopisech. Emmerick se nespokojil se sekundárními zdroji a v pramenném studiu tibetštiny mu pomáhal vzdělaný lama Tenzin Namdak, kterého do Cambrigde pozval Bailey s finanční pomocí Rockefellerovy nadace. Kromě několika článků Emmerick vydal stěžejní knihu *Tibetan Texts concerning Khotan* (1967c) – komentovanou edici několika tibetských rukopisů s rozsáhlými poznámkami a slovníkem. Studie dalších iránských jazyků včetně kritických edicí rukopisů (*The Khotanese Śūraṅgamasamādhisūtra* = 1970b, *The Sūtra of Golden Light* = 1970f) mu nakonec vynesla roku 1971 post profesora iránské filologie na univerzitě v Hamburku, kde působil celé tři dekády do konce svého života. Emmerick iránské jazyky nejen studoval, ale aktivně o nich i učil, jmenovitě o avestštině, staré perštině, sačtině z Chotanu a Tumšuku, sogdijštině, středoperštině, parthštině, chórezmijštině, baktrijštině, osetštině, paštó, iránských jazycích Pamíru, tádžičtině a kurdštině. Analýzy sakrálních textů Emmericka vedly ke studiu náboženských systémů starých Íránců. Tak široký záběr přirozeně vzbudil pozornost mladých vědychtivých studentů z celého světa, kteří se kolem Emmericka brzy začali soustředit. Emmerick je rád vedl, ale bez jakékoli despotie a nechal je zrát s jejich vlastními názory. Studenti si ho oblíbili i proto, že s nimi jako vynikající hráč tenisu a ping-pongu trávil osobní volno a zval je k sobě domů na návštěvu. Mnozí v jeho práci pokračovali ještě za jeho života a překládali s jeho aktivní asistencí obtížné rukopisy (Duan Qing, G. Canevascini, M. Maggi, O. Skjærvø, A. Degener) a někteří z nich mu věnovali i vzpomínkový sborník (Macuch & Maggi & Sundermann 2007).

Emmerick sám nikdy nepovažoval vlastní práci za dokončenou. V řadě iránistických recenzí a v sadě článků *Studies in the Vocabulary of Khotanese* opravoval nepřesnosti Baileyho slovníku z roku 1979. Šlo však o perfekcionismus a nikoli o neúctu k Baileymu, kterému naopak věnoval oslavnou stať k sedmdesátinám, nekrolog (1996c), životopis (1999), sestavil jeho bibliografii (1970g) a v Cambridge proslovil zvláštní přednášku při příležitosti stého výročí Baileyho narození.

K jedné z největších Emmerickových zásluh patří, že se zasazoval o využití výpočetní techniky ještě před tím, než se začaly vyvíjet běžné aplikace. Využíval je nejen pro vytváření korpusů a slovníkových databází, ale i pro rekonstrukční zpracování sanskrtských a chotanských rukopisů. Sám navíc vyvíjel programy, vytvářel lingvistické fonty a stal se zakládajícím členem organizace WordPerfect Club v Hamburku roku 1988.

Díky rozsáhlé publikační činnosti se stal korespondenčním nebo skutečným členem mnoha prestižních orientalistických pracovišť: Britské akademie (1990), Italského institutu Afriky a Dálného Východu (1990), Berlínsko-brandenburgské akademie věd (1994 – zde ředitel nového projektu turfanských studií) a Rakouské akademie věd (1997). Za zásluhy na poli iránských studií se stal čestným předsedou Německo-iránské společnosti (1994) a jako australského rodáka ho zvolili i čestným členem Australské akademie humanitních věd (1999); do rodné země se často rád vracel přednášet a na sklonku života požádal i o nové australské občanství.

Emmerick nebyl ani solitér usilující o vlastní věhlas. Rád naopak spolupracoval s jinými íranisty, sinology, turkology a tibetanisty, z čehož vzešly kolektivní články s autory jako G. Dudbrigde (1978a), P. Skjærvø (1982–97), M. Maggi (1991c, 2005a, 2005b), A. Róna-Tas (1992c), Vorobeva-Desjatovskaya (např. 1995c), E. Pulleyblank (1993a), R. P. Das (1998b).

Zkušení znalci se tradičně stávají editory prestižních časopisů a odborných sérií. Nejinak to bylo i v případě Emmericka, kdy lze jmenovat alespoň: *Buddhica Britannica*, *Encyklopaedia Iranica*, *Indo-Iranian Journal*, *Journal asiatique*, *Journal of the European Āyurvedic Society*, *Manuscripta Orientalia*, *Silk Road Studies*, *Tocharian and Indo-European Studies*.

Tematický přehled důležitých prací R. E. Emmericka podle jazyků a oblíbených témat:

chotanská sačtina: knihy: 1968a, 1968e, 1970b, 1970f (+ reprinty z let 1979, 1990, 1992, 1996), 1971–1973, 1979b (+ reprint 1992), 1982–1997, 1993c, 1995b, 1998b; studie: 1965, 1966a, 1966b, 1967a, 1967b, 1968b, 1968d, 1969b, 1969c, 1970d, 1970e, 1970g, 1971b, 1973a, 1975b, 1977a, 1977d, 1979d, 1980a, 1980b, 1981b, 1981c, 1981d, 1981f, 1981g, 1982a, 1983a, 1983b, 1984b, 1984c, 1984d, 1985a, 1985b, 1985c, 1986c, 1987a, 1987c, 1988a, 1989a, 1990a, 1991a, 1991c, 1992a, 1992c, 1993a, 1995a, 1996a, 1996b, 1997–1998, 1997a, 1998a, 2000a, 2000b, 2001, 2005a, 2005b.

sačtina z Tumšuku: kniha: 1985d, studie: 1989a

avestština: 1966c, 1969a, 1971a

sogdijština: 1969d

chórezmijština: 1970d

iránská srovnávací filologie: 1974b

monografie o iránské literatuře: 1979b, 2009

sanskrt a indické výpůjčky: kniha: 1980c, studie: 1971d, 1974a, 1979c, 1981g, 1984a, 1986a.

tibetština: knihy: 1967c, 1982b; studie: 1975a, 1977c, 1978a, 1978b, 1981e, 1984f, 1985c, 1988b, 1990b, 1991b, 1992b

staroturkický jazyk: 1992c

čínština zapsaná v chotanském bráhmí: 1993a.

metrika chotanské sačtiny: 1968b, 1973a

lékařské texty a terminologie: 1975–1976, 1979c, 1981a, 1984a, 1984e, 1986b, 1987b, 1991b, 1993b, 1993d.

jména ve středoaasijských jazycích: 1968c, 2001

H. W. Bailey – život a bibliografie: 1970g, 1981f, 1996c, 1999, 2002

Bibliografie vybraných děl R. E. Emmericka**1965**

(1965): Syntax of the Cases in Khotanese, *BSOAS* 28/1, 24–33.

1966

(1966a): The Nine New Fragments from the Book of Zambasta, *Asia Major* N.S., 12/2, 148–178.

(1966b): Some Khotanese Past Participles, *BSOAS* 29/3, 612–617.

(1966c): Some Reinterpretations in the Avesta, *Transactions of the Philological Society (TPS)*, 1–23.

1967

(1967a): Notes on the ‘Tale of Bhadra’, *BSOAS* 30/1, 83–94.

(1967b): The Ten New Folios of Khotanese, *Asia Major* N.S., 13/1–2, 1–47.

(1967c): *Tibetan Texts Concerning Khotan*, London.

1968

(1968a): *The Book of Zambasta, a Khotanese Poem on Buddhism*, London.

(1968b): Khotanese Metrics, *Asia Major* N.S., 14/1, 1–20.

(1968c): Names from Central Asia, *Central Asiatic Journal* 12/2, 88–91.

(1968d): Some Khotanese Inscriptions on Objets d’Art, *JRAS*, 140–143.

(1968e): *Saka Grammatical Studies*, London.

1969

- (1969a): Avestan *ādhū* Again, *TPS*, 201–202.
 (1969b): The Khotanese Manuscript ‘Huntington K’, *Asia Major* 15/1, 1–16.
 (1969c): Notes on *The Book of Zambasta*, *JRAS*, 59–74.
 (1969d): ‘Old Age’ in Sogdian, in *Studia classica et Orientalia Antonino Pagliaro oblata* II, Rome, 131–137.

1970

- (1970a): *Agane* No More, *TPS*, 115–120.
 (1970b): *The Khotanese Śūraṅgamasamādhisūtra*, London.
 (1970c): Nanda the Merchant, *BSOAS* 33/1, 72–81.
 (1970d): Some Chorasmian and Khotanese Etymologies, *JRAS*, 67–70.
 (1970e): ‘Speak’ and ‘prosper’ in Khotanese, in M. Boyce and I. Gershevitch, eds., *W. B. Henning Memorial Volume*, London, 143–151.
 (1970f): *The Sūtra of Golden Light, Being a Translation of the Suvarṇabhāṣottamasūtra*, London, (reprint 1979, revidované verze: Oxford 1990, 1992, 1996).
 (1970g + D. M. Johnson): Writings of H. W. Bailey (Books and Articles), *BSOAS* 33/1, 1970g, pp. ix–xiv.

1971

- (1971a): Avestan *vadre yaona*, *Indo-Iranian Journal* 13/2, 123–125.
 (1971b): Four Khotanese Words, *Asia Major* 16/1–2, 61–68.
 (1971c): On Ravigupta’s *gaṇas*, *BSOAS* 34/2, 363–375.
 (1971d): The Sanskrit Text of the *Siddhasāra*, *BSOAS* 34/1, 91–112.
 (1971–1973): *Saka Documents* V–VI, *Corpus Inscriptionum Iranicarum* II/V, London, 1971–73.

1973

- (1973a): Commodianus and Khotanese Metrics, *TPS*, 138–152.
 (1973b): Khotanese Glossary to ‘Nanda the Merchant’, *Acta Orientalia* 35, 115–126.
 (1973c): Khotanese Metrics Again, *Asia Major* 17/2, 137–153.

1974

- (1974a): A Propos Sanskrit *mālākanda*, *JRAS*, 42–43.
 (1974b): The Beginnings of Iranian Comparative Philology, in R. N. Frye, ed., *Neue Methodologie in der Iranistik*, Wiesbaden, 49–56.
 (1974c): New Light on the *Siddhasāra*, *BSOAS* 37/3, 628–654.

1975

- (1975a): A Chapter from the *Rgyud-bḥi*, *Asia Major* 19/2, 141–162.
 (1975b): A Khotanese Fragment: P 5536 bis, in *Monumentum H. S. Nyberg*, Leiden, I: 223–36; III: xxxv–xxxvi.
 (1975–1976): Ravigupta’s Place in Indian Medical Tradition, *Indologica Taurinensia* 3–4, 209–221.

1977

- (1977a): The Concluding Verses of the Khotanese *Vajracchedikā*, in L. Lancaster, ed., *Prajñāpāramitā and related systems: Studies in honour of Edward Conze*, Berkeley, 83–92.
 (1977b): The Confession of Acts, in *Varia 1976*, *Acta Iranica* 12, Leiden, 87–115.
 (1977c): Sources of the *Rgyud-bḥi*, in W. Voigt, ed., *XIX. Deutscher Orientalistentag vom 28. September bis 4. Oktober 1975 in Freiburg im Breisgau*, Wiesbaden, 1135–1142.

(1977d): Three Monsters in Khotan, *Studia Iranica* 6/1, 65–74.

1978

(1978a + G. Dudbridge): Pelliot tibétain 0821, *Studia Iranica* 7/2, 283–285.

(1978b): Some Lexical Items from the *Rgyud-bži*, in L. Ligeti, ed., *Proceedings of the Csoma de Kőrös Memorial Symposium Held at Mátrafüred, Hungary, 24–30 September 1976*, Budapest, 101–108.

1979

(1979a): Contributions to the Study of the *Jīvaka-pustaka*, *BSOAS* 42/2, 235–243.

(1979b): *A Guide to the Literature of Khotan*, Tokyo, 1979b (2nd ed., 1992).

(1979c): On the Indexation of Sanskrit Medical Verses and Prescriptions, in *Études sur la médecine indienne*, Strasbourg, 3–8.

(1979d): The Vowel Phonemes of Khotanese, in B. Brogyanyi, ed., *Studies in Diachronic, Synchronic, and Typological Linguistics: Festschrift for Oswald Szemerényi*, Amsterdam, 239–250.

1980

(1980a): Khotanese *byāña*, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 94/1–2, 282–288.

(1980b): *r/-n-*stems in Khotanese, in M. Mayrhofer, O. E. Pfeiffer, and M. Peters, eds., *Lautgeschichte und Etymologie: Akten der VI. Fachtagung der Indogermanischen Gesellschaft, Wien, 24.–29. September 1978*, Wiesbaden, 166–172.

(1980c): *The Siddhasāra of Ravigupta I: The Sanskrit text*, Wiesbaden.

1981

(1981a): Arsenic and sida, in G. Mazars, ed., *Les médecines traditionnelles de l'Asie: Actes du colloque de Paris, 11–12 juin 1979*, Strasbourg, 93–102.

(1981b): The Consonant Phonemes of Khotanese, in *Monumentum Georg Morgenstierne I*, Leiden, 185–209.

(1981c): Khotanese *bihīya* Again, *BSOAS*, 44/3, 445–452.

(1981d): Khotanese *hamāñuna-*, *Studien zur Indologie und Iranistik* 7, 71–75.

(1981e): *Mi-chos*, in *Ludwik Sternbach Felicitation Volume*, Lucknow, 883–885.

(1981f): Review of H. W. Bailey, *Dictionary of Khotan Saka* (Cambridge 1979), *Indo-Iranian Journal* 23.1, 66–71.

(1981g): Two Indian Loanwords in Khotanese, in K. Bruhn and A. Wezler, eds., *Studien zum Jainismus und Buddhismus: Gedenkschrift für Ludwig Alsdorf*, Wiesbaden, 79–82.

1982

(1982a): Khotanese *nuvāta*, in L. A. Hercus et al., eds., *Indological and Buddhist Studies: Volume in Honour of Professor J. W. de Jong on His Sixtieth Birthday*, Canberra, 137–147.

(1982b): *The Siddhasāra of Ravigupta II: The Tibetan Version with Facing English Translation*, Wiesbaden.

(1982–1997 + P. O. Skjærvø): *Studies in the Vocabulary of Khotanese I–III*, Vienna.

1983

(1983a): Some More Loanwords in Khotanese, *Die Sprache* 29/1, 43–49.

(1983b): Some Remarks on Translation Techniques of the Khotanese, in K. Röhrborn and W. Veenker, eds., *Sprachen des Buddhismus in Zentralasien: Vorträge des Hamburger Symposiums vom 2. Juli bis 5. Juli 1981*, Wiesbaden, 17–26.

1984

- (1984a): The Indexation of Sanskrit Medical Texts: Progress and Prospects, in G. J. Meulenbeld, ed., *Proceedings of the International Workshop on Priorities in the Study of Indian Medicine Held at the State University of Groningen, 23–27 October 1983*, Groningen, 147–154.
- (1984b): Khotanese *vī hā*, in *Orientalia J. Duchesne-Guillemin emerito oblata*, Leiden, 151–155.
- (1984c): A New Khotanese Document from China, *Studia Iranica* 13/2, 193–198.
- (1984d): Research on Khotanese: A Survey (1979–1982), in W. Skalmowski and A. van Tongerloo, eds., *Middle Iranian Studies: Proceedings of the International Symposium Organized by the Katholieke Universiteit Leuven from the 17th to the 20th of May 1982*, Leuven, 127–145.
- (1984e): Some Remarks on the History of Leprosy in India, *Indologica Taurinensia* 12, 93–105.
- (1984f): Tibetan Lexical Notes, in L. Ligeti, ed., *Tibetan and Buddhist Studies Commemorating the 200th Anniversary of the Birth of Alexander Csoma de Kőrös I*, Budapest, 207–210.

1985

- (1985a): Khotanese *bāl̥jse*, *Münchener Studien zur Sprachwissenschaft* 45, 39–53.
- (1985b): A Khotanese Version of the Sūtra of the Lord of Healing, in *Buddhism and its Relation to Other Religions: Essays in Honour of Dr. Shozen Kumoi on His Seventieth Birthday*, Kyoto, 1985b, pp. 225–232.
- (1985c): Tibetan Loanwords in Khotanese and Khotanese Loanwords in Tibetan, in G. Gnoli and L. Lanciotti, eds., *Orientalia Iosephi Tucci memoriae dicata* [I], Rome, 301–317.
- (1985d): *The Tumshuqese Karmavācanā Text*, Mainz.

1986

- (1986a): Another Fragment of the Sanskrit Sumukhadhāraṇī, in G. Bhattacharya, ed., *Deyadharmā: Studies in Memory of Dr. D. C. Sircar*, Delhi, 165–167.
- (1986b): Die Lepra in Indien, in J. H. Wolf, ed., *Aussatz, Lepra, Hansen-Krankheit: Ein Menschheitsproblem im Wandel II: Aufsätze*, Würzburg, 185–199.
- (1986c): ‘ruki’ in Khotanese?, in R. Schmitt and P. O. Skjærvø, eds., *Studia grammatica Iranica: Festschrift für Helmut Humbach*, Munich, 71–81.

1987

- (1987a): Auxiliaries in Khotanese, in M. Harris and P. Ramat, eds., *Historical Development of Auxiliaries*, Berlin, 271–290.
- (1987b): Epilepsy According to the *Rgyud-bz̥i*, in G. J. Meulenbeld and D. Wujastyk, eds., *Studies on Indian Medical History*, Groningen, 63–90.
- (1987c): The Transition from Old to Late Khotanese, in *Transition Periods in Iranian History: Actes du Symposium de Fribourg-en-Brigau (22–24 Mai 1985)*, [Paris], 33–42.

1988

- (1988a): Some Verses from the Laṅkāvatārasūtra in Khotanese, in *A Green Leaf: Papers in Honour of Professor Jes P. Asmussen*, Leiden, 125–133.
- (1988b): Tibetan *nor-ra-re*, *BSOAS* 51/3, 537–539.

1989

- (1989a): Khotanese and Tumshuqese, in R. Schmitt, ed., *Compendium linguarum Iranicarum*, Wiesbaden, 204–229.

1990

- (1990a): Khotanese *ma* 'not', in G. Gnoli and A. Panaino, eds., *Proceedings of the First European Conference of Iranian Studies Held in Turin, September 7th-11th, 1987 by the Societas Iranologica Europaea I: Old and Middle Iranian Studies*, Rome, 95–113.
- (1990b): rGas-pa gso-ba, in T. Skorupski, ed., *Indo-Tibetan studies: Papers in Honour and Appreciation of Professor David L. Snellgrove's Contribution to Indo-Tibetan Studies*, Tring, 89–99.

1991

- (1991a): Khotanese *kīrāstānā* 'Christian'?, in P. Bernard, F. Grenet, ed., *Histoire et cultes de l'Asie centrale préislamique: Sources écrites et documents archéologiques: Actes du colloque international du CNRS (Paris, 22–28 novembre 1988)*, Paris, 279–282.
- (1991b): Some Remarks on Tibetan Sphygmology, in G. J. Meulenbeld, ed., *Panels of the VIIIth World Sanskrit Conference, Kern Institute, Leiden: August 23–29, 1987 VIII: Medical Literature from India, Sri Lanka and Tibet*, Leiden, 66–72.
- (1991c + M. Maggi): Thoughts on Khotanese *e* and *o*, in R. E. Emmerick and D. Weber, eds., *Corolla Iranica: Papers in Honour of Prof. Dr. David Neil MacKenzie on the Occasion of His 65th Birthday on April 8th, 1991*, Frankfurt am Main, 67–73.

1992

- (1992a): The Dunhuang MS Ch 00120: Its Importance for Reconstructing the Phonological System of Khotanese, in A. Cadonna, ed., *Turfan and Tun-huang, the Texts: Encounter of Civilizations on the Silk Route*, Florence, 145–170.
- (1992b): Tibetan Databank Management with Personal Computers, in Ihara S. and Yamaguchi Z., eds., *Tibetan Studies: Proceedings of the 5th Seminar of the International Association for Tibetan Studies, Narita 1989 II: Language, History and Culture*, Narita-shi, 439–442.
- (1992c + A. Róna-Tas): The Turkish-Khotanese Wordlist Revisited, *Central Asiatic Journal* 36/3–4, 199–241.

1993

- (1993a + E. G. Pulleyblank): *A Chinese Text in Central Asian Brahmi Script: New Evidence for the Pronunciation of Late Middle Chinese and Khotanese*, Rome.
- (1993b): Indo-Iranian Concepts of Disease and Cure, *Journal of the European Āyurvedic Society* 3, 72–93.
- (1993c): *Saka Documents VII: The St. Petersburg Collections*, Corpus Inscr. Iran. II/V, London.
- (1993d): Some Tibetan Medical Tankas, *Bulletin of Tibetology*, 56–78.

1995

- (1995a): On the St. Petersburg Folios of the Khotanese Suvarṇabhāṣottamasūtra, in R. Gyselen, ed., *Au carrefour des religions: Mélanges offerts à Philippe Gignoux*, Bures-sur-Yvette, 51–66.
- (1995b + M. I. Vorobeva-Desjatovskaja): *Saka Documents. Text Volume III: The St. Petersburg Collections*, Corpus Inscriptionum Iranicarum II/V, with contributions by H. Kumamoto et al., London.

1996

- (1996a): A Khotanese Monastic Account Book, in R. E. Emmerick et al., eds., *Turfan, Khotan und Dunhuang: Vorträge der Tagung Annemarie v. Gabain und die Turfanforschung, veranstaltet von der Berlin-Brandenburgischen Akademie der Wissenschaften in Berlin (9.-12.12.1994)*, Berlin, 51–65.
- (1996b): Khotanese *mūrahama* and Other *hamgas*, in *Convegno internazionale sul tema: La Persia e l'Asia Centrale da Alessandro al X secolo, in collaborazione con l'Istituto Italiano per il Medio ed Estremo Oriente, Roma, 9–12 Novembre 1994*, Rome, 113–121.

(1996c): Linguist of the Orient, *The Guardian*, 25 Jan., 13–13.

1997

(1997a): Two Problems in the Khotanese Rāmāyaṇa, in S. Akiner and N. Sims-Williams, eds., *Languages and Scripts of Central Asia*, London, 25–29.

(1997–1998): The Khotanese *Sumukhasūtra*, *Indologica Taurinensia* 23–24, 387–421.

1998

(1998a): Khotanese ei, in N. Sims-Williams, ed., *Proceedings of the Third European Conference of Iranian Studies Held in Cambridge, 11th to 15th September 1995 I: Old and Middle Iranian Studies*, Wiesbaden, 93–97.

(1998b + R. P. Das): *Vāgbhaṭa's Aṣṭāṅgaḥṛdayasaṃhitā: The Romanised Text Accompanied by Line and Word Indexes*, Groningen.

1999

(1999): Harold Walter Bailey, 1899–1996, in *1998 Lectures and Memoirs*, Oxford, 309–349, [1] portr. (reprint in: C. E. Bosworth, ed., *A Century of British Orientalists, 1902–2001*, Oxford, 2001, 10–48).

2000

(2000a): Khotanese *baṣṣā*, in A. Hintze and E. Tichy, eds., *Anusantatyai: Festschrift für Johanna Narten zum 70. Geburtstag*, Dettelbach, 31–37.

(2000b): Polyandry in the Khotanese Rāmāyaṇa, in C. Chojnacki, J.-U. Hartmann, and V. M. Tschanerl, eds., *Vividharatnakaraṇḍaka: Festgabe für Adelheid Mette*, Swistal-Odendorf, 233–238.

2001

(2001): Mount Alborz in Khotanese? in A. A. Sadeghi, ed., *Tafazzoli Memorial Volume*, Tehran, 19–20.

2002

(2002): Hunting the Hapax: Sir Harold W. Bailey (1899–1996), in N. Sims-Williams, ed., *Indo-Iranian Languages and Peoples*, Oxford, 1–17.

2005

(2005a + M. Maggi): Khotanese Lexicography, in C. G. Cereti and M. Maggi, eds., *Orientalia Romana*, 8: *Middle Iranian Lexicography: Proceedings of the Conference Held in Rome, 9–11 April 2001*, Rome, 167–178.

(2005b + M. Maggi): A New Historical and Etymological Dictionary of Khotanese, in C. G. Cereti and M. Maggi, eds., *Orientalia Romana*, 8: *Middle Iranian Lexicography: Proceedings of the Conference Held in Rome, 9–11 April 2001*, Rome, 227–234.

2009

(2009 – ed.): *The Literature of Pre-Islamic Iran: Companion Volume I to A History of Persian Literature*, ed. R. E. Emmerick and Maria Macuch, London (*A History of Persian Literature* 17).

Poznámka:

Článek vznikl s finanční podporou Grantové agentury České republiky v rámci projektu P406/12/0655.

Literatura:

Bailey, H. W. 1979. *Dictionary of Khotan Saka*. Cambridge.

- Macuch, Maria & Maggi, Mauro & Sundermann, Werner (eds.). 2007. *Iranian Languages and Texts from Iran and Turan. Ronald E. Emmerick Memorial Volume*. (Iranica, Vol. 13). Wiesbaden: Harrassowitz.
- Maggi, M. 2003. Ronald E. Emmerick and the *Siddhasāra*: Khotanese, Iranian and Oriental Studies. *Traditional South Asian Medicine* 7, 15–28.
- Maggi, M. 2007. Ronald Eric Emmerick (1937–2001). Macuch, Maria & Maggi, Mauro & Sundermann, Werner (eds.). 2007. *Iranian Languages and Texts from Iran and Turan. Ronald E. Emmerick Memorial Volume*. (Iranica, Vol. 13). Wiesbaden: Harrassowitz.
- <http://www.iranicaonline.org/articles/emmerick-ronald-eric-scholar>
- http://www.harrassowitz-verlag.de/dzo/artikel/201/001/1794_201.pdf?t=1203696880

Michal Schwarz & Václav Blažek
Ústav jazykovědy a baltistiky FF MU
 <schwarz@phil.muni.cz> & <blazek@phil.muni.cz>

Alois Jedlička **(20.6. 1912, Oslavany u Brna – 13.6. 2000, Praha)**

Letos uplynulo 100 let od narození významné osobnosti české lingvistiky Aloise Jedličky, představitel sociolingvisticky orientované pražské teorie spisovného jazyka, profesora Univerzity Karlovy v Praze, doktora honoris causa Masarykovy univerzity v Brně, předsedy Mezinárodní komise pro slovanské spisovné jazyky v letech 1970–1993, vedoucího redaktora časopisu *Naše řeč* v letech 1952–1971, spoluautora vysoko ceněné *České mluvnice*, která má stále kodifikační platnost.

Alois Jedlička se narodil 20. června 1912 v Oslavanech u Brna v železničářské rodině, své rodiče, kteří se dožili vysokého věku, často navštěvoval. Vystudoval bohemistiku a germanistiku na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kde si všiml nadaného a mimořádně pracovitého studenta Bohuslav Havránek, spoluzakladatel Pražského lingvistického kroužku. Oba pak spolu po celý svůj život úzce spolupracovali. Po absolvování brněnské fakulty (1936) A. Jedlička krátce působil na středních školách v Brně, Košicích (tamní dvouleté působení ovlivnilo Jedličkův celoživotní zájem o slovenštinu) a v Praze. Roku 1940 ho vyzval B. Havránek, aby vstoupil do Kanceláře Slovníku jazyka českého (pozdější poválečný Ústav pro jazyk český). Po válce působil na pražské pedagogické fakultě, kde se habilitoval a byl jmenován profesorem. Od roku 1959 až do důchodu pracoval na katedře českého a slovenského jazyka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (nyní Ústav českého jazyka a teorie komunikace). Tam jsem měl to štěstí, že jsem ho poznal jako vynikajícího člověka, učitele a vědce v uvolněných šedesátých letech, kdy jsem začal pracovat jako jeho asistent a kdy mi umožnil lektorský pobyt v Saarbrückenu. Stále ho vidím před sebou: s usměvavou tváří, štíhlou postavou, lehkou taneční chůzí, tolerantního, ale názorově pevného.

Připomeňme jen ve stručnosti širokou oblast jeho činnosti vědecké, pedagogické a organizační z jeho dlouhého, požeňnaného života. Podrobnější zhodnocení jeho osobnosti a díla najdeme v *Naší řeči* od B. Havrána (1972, s. 57–62), M. Čechové (1982, s. 78–82) a J. Krause (1992, s. 154–157), ve *Slově a slovesnosti* od J. Chloupka (1982, s. 344–347) a O. Martinové (1992, s. 315–317) a v *Bohemistyce* od T. S. Orlošové (2001, s. 95–97). Výběrová bibliografie prací pana profesora Jedličky je publikována v *Naší řeči* 1972, s. 177–184, ve *Slově a slovesnosti* 1982, s. 344–347; 1992, s. 316–317 a v *Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky* (J. Černý–J. Holeš) 2008, s. 286–288.

Nejvýznamnější z prvního desetiletí vědecké činnosti Aloise Jedličky, kdy začal působit na pražské pedagogické fakultě, je publikování jeho habilitace pod názvem *Josef Jungmann a obrozenecká terminologie literárněvědná a lingvistická* (Praha 1949), která jako první česká kniha věnovaná